

ИЗВЕШТАЈ ПРЕДСЕДНИКА ОДБОРА "НАГРАДЕ РАНКО РАДОВИЋ" ЗА ПЕРИОД ОД 27. МАРТА 2014. ДО 29. МАЈА 2018.

УДРУЖЕЊЕ РАДНИХ УМЕТНИКА
ПРИМЕЊЕНИХ УМЕТНОСТИ И
ДИЗАЈНЕРА СРБИЈЕ
Бр. 8/11
30.05.2018 год.
БЕОГРАД

На крају периода од четири године, односно укупног мандата председника Одбора "Награде за архитектуру Ранко Радовић" (надаље у тексту НРР) у обавези сам, али и у жељи, да сумирам деловање у том периоду рада Одбора и да дам понеку опаску која би можда могла да унапреди судбину Награде убудуће.

На почетку морам да нагласим да сам се прихватио места председника Одбора НРР на више пута изражени предлог, молбу госпође др Мирјане Поповић-Радовић, супруге покојног проф. др Ранка Радовића (1935-2005), током друге половине 2013. и почетком 2014. године. Господин Ранко Радовић је био мој непосредни професор, а уз то смо имали и један не баш занемарљив обим познанства мимо официјелних релација. Сматрао сам, као што сматрам и сада, да је проф. Радовић одиграо веома велику улогу у школовању и у додатном профилисању наших архитеката, али пре свега огромну улогу у позиционирању архитектуре и урбанизма у укупној јавној слици културе и друштва у Београду, Србији и дуж целе некадашње Југославије. Међународна делатност проф. Радовића била је једна од главних његових особина делања, не би било претерано рећи чак и доминантна, посебно кроз вишегодишње ангажмане у Јапану и Финској.

Награду са његовим именом установио је, врло брзо по смрти проф. Радовића, УЛУПУДС, чији је Радовић био члан, а на предлог арх. Милице Радосављевић. Одбор сачињавају (да овде не заузимавам простор детаљношћу) представници свих институција у којима је проф. Радовић током живота деловао, као запослени или као често и битно присутан. УЛУПУДС даје по два представника из своје Архитектонске и из своје Секције за теорију, историју и критику примењених уметности. Председник Одбора обавезно је један од представника УЛУПУДС-а, остале институције дају само по једну личност.

Током периода 2014-2018. награде су додељиване по претходно устаљеним траговима из периода док је Одбор водила др Марта Вукотић. Трострукост Награде РР, за текст (видети касније објашњење), за реализовано архитектонско дело и за медијски или мултимедијални допринос архитектури. Укратко, број награда са именом Ранка Радовића, по категоријама, у међувремену је укупно постао прилично велики и морам овде изнети своје становиште да то донекле девалвира смисао и углед Награде. Због неких додатних околности којима сам био изложен, разматрање и евентуалне промене ће бити задатак следећег састава Одбора НРР и његовог будућег председника. Овде напомињем да је, уз сво искрено и објективно поштовање колега из Одбора, посао био углавном на обавези председника Одбора, без обзира на име. С друге стране, као председник Одбора који (одбор) профилише Награду обим обавеза није био велики али је одговорност за њу итекако на Одбору и његовом председнику. У том смислу нити се председник нити су се чланови Одбора икад, по свему знаном, на било који начин мешали у одлуке било ког од жирија.

Рад Одбора битно је, додуше привремено, поремећен у периоду када је надолазила десетогодишњица смрти проф. Радовића у 2015. години. Иако то ничим није била обавеза Одбора, предложио сам супрузи и сину проф. Радовића да се изложбом о њему обележи деценија од одласка. Истовремено, дошло је до неслагања око тражења новца из Црне Горе, на име Одбора, за књигу цртежа и графика Ранка Радовића јер сам резонувао да Одбор награде за архитектуру пре свега, ако се тиме уопште бави, треба да се потруди око прављења књиге о архитекти Радовићу, са његовим пројектима и реализованим делима (иначе недовољно познатим нашој јавности, рекао бих и озбиљније потцењиваним). Инсистирање да се из УЛУПУДС-а у Подгорицу пошаље захтев за новцем без обзира да ли је Одбор, односно председник Одбора, то верификовао или не био је веома неприципијелан лични гест супруге проф. Радовића, тежко потцењивачки и према

мени лично и према Одбору и према УЛУПУДС-у. Следећи гест који је запечатио сарадњу са породицом проф. Радовића било је, при случајном уличном сусрету у Београду, невероватно омаловажавање, од стране гђе Поповић-Радовић, неколико најпознатијих наших живих архитеката од којих сам ја тражио и добио подршку за могућу будућу изложбу о Ранку Радовићу. Нетом после тога, цео Одбор је имао "прилику" да доживи долазак г. Рајка Радовића, професоровог сина, на радни састанак Одбора којом приликом је Радовић јуниор изнео толико ружне и тешке увреде на рачун свих присутних, не неосноване него би се чак рекло тешко умишљене, болесне у својој суштини.

Жао ми је што овакве белешке уносим у овај Извештај али сам био и остао изразито погођен истовременошћу чињеница да се сви заједно у Одбору трудимо да задржимо и стабилизујемо сећање на проф. Ранка Радовића а да нам се на то - јер нечија лична воља није спроведена "преко нас", још и више преко мене лично – одговара увредама и незадовољством. Напомињем и чињеницу да ни ја ни остали чланови Одбора у овом периоду од 4 године, по природи ствари, нисмо могли својим производима да конкуришемо за Награду РР а итекако смо сви, појединачно, имали чиме да нисмо били у Одбору. То је свесна жртва на коју смо били пристали, нешто што се подразумева, као и што би требало да се подразумева ноторна захвалност породице за труд који смо исказивали.

У погледу самих награда, редовито додељиваних иза 20. децембра сваке године у Коларчевој задужбини, као и поставке у КНУ изложбе награђених радова из категорије реализованих пројеката, даћу, без таксативног прегледа, неколико опаски које ми се чине могуће важним.

На предлог председника Одбора жирији су (поново) постали петочлани јер искуство говори да се у трочланом жирију, како је било у годинама које су претходиле овом сазиву Одбора, понекад лако догоди прегласавање или пак формирање жирија са једним потпуно компетентним чланом а два преостала на рубу компетентности за област о којој треба да суде. Јесте било технички компликованије организовати жирирања са по пет чланова, ускладити термине, обезбедити примерке књига или шта је већ требало, али сам потпуно убеђен да ранг Награде РР заслужује шири дијалог унутар сваког жирија.

У категорији реализованог дела врло је битно констатовати да то није "још једна" награда за најбоље остварење у текућој годишњој продукцији него је у питању награда која се мало посебније реферира на оне принципе архитектонског стваралаштва које је афирмисао Ранко Радовић у својој дугој каријери на јавној сцени, попут изразите пажљивости према контексту, материјалима, пејзажу, наслеђу, итд.

У категорији текстова долазило је и долази и даље, по мом суду - на жалост, до не баш лаким неспоразума између идеје Награде и саме праксе бирања најбољих, додуше и кроз праксу онога што аутори сами предлажу за награду (а што је, опет, последица профилисања онога што је награђивано у годинама које су претходиле). Наиме, награда је замишљена као уочавање изузетних критичких текстова, мањег или већег обима, дакле и књига (али никако само њих), чији је ефекат, утицај на стручну и ширу културну јавност био недвосмислен, или се пак афирмацијом додељивањем Награде РР то да очекивати. Морам да констатујем да су појединачни текстови, уколико би и били достављани у конкуренцију, заправо били аутсајдери и да су књиге потпуно "победиле". Не ради се о томе да ли су најбоље од пријављених књига побеђивале него о томе да ли су ти наслови имали повратни утицај на мишљења о Граду и Архитектури или су, углавном, служиле ауторима за професионалну промоцију унутар институција. Овакву процену износим, и бележим, као лични став и не желим да њиме обавезујем остале чланове Одбора.

У категорији медијских, либерално схваћено, бављења архитектуром – имајући пре свега у виду дугогодишњи рад проф. Радовића у телевизијским презентацијама света архитектуре разних периода и меридијана – конкуренције и награде су биле интересантне и показале смисао ове "трећине" награђивања. Једина озбиљна тегоба је била, по природи радова којима се конкурисало и по техничкој њиховој захтевности, разлучити ко и како има

бити третиран као аутор а ко (сам) као сарадник (дакле, не и добитник награде). У више наврата су такве теме довеле до прилично деликатних ситуација, одлука и последица.

Само у неколико наврата, у овом периоду, било је постављено питање, по сведочењима чланова жирија, о недодељивању награде за одређену годину због немања кандидованог рада који је то, по њиховом мишљењу, заслуживао, или је пак било више радова међусобно уједначених али недовољно убедљивих. Жирији би, у таквој реткој ситуацији, посегао за недодељивањем награде у тој категорији за ту годину. Потпуна је сагласност Одбора са таквим ставом јер је недодељивање награде, у таквим околностима, начин чувања дигнитета Награде РР.

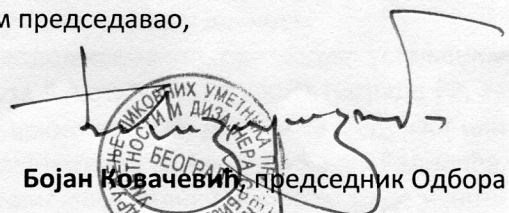
У укупном сагледавању праксе "Награде за архитектуру Ранко Радовић" мора се нотирати да је она једна од најбољих текућих делатности, производа УЛУПУДС-а као организатора целог годишњег процеса. Посебно, и са задовољством, овде морам да истакнем рад Константина Петровића, дипломираног историчара уметности и секретара УЛУПУДС-а, секретара и Одбора НРР, на истрајности и поузданости у обављању свих послова у поводу Награде.

Са своје стране, трудио сам се, у дијалогу са осталим члановима Одбора, да у жирије доведемо што компетентније људе из струке и тиме брендирамо Награду што више. Такође, сматрам да је дужност чланова Одбора, председника Одбора још и мало више, да у јавности говоре у корист учешћа на конкурс за Награду РР и међу најширим кругом архитеката али и међу најугледнијим ауторима од којих је и даље свакоме част да буде конкурент или добитник награде са именом Ранка Радовића. У средини у којој није баш бесконачно дуг списак квалитетних људи по струкама то није било, у ове 4 године, баш лако.

Исказујем овде, на крају, велику захвалност свим колегама из досадашњег Одбора, члановима свих жирија, свим конкурентима, и колегама из УЛУПУДС-а који су спроводили техничку реализацију конкурса.

Са најбољим жељама за будућност "Награде за архитектуру Ранко Радовић", ко год да буде у њеном Одбору и ко год буде Одбором председавао,

У Београду, 29. маја 2018.

Бојан Ковачевић, председник Одбора

УЛУПУДС Београд
УМЕТНИШТИЈА И ДИЗАЈН
НАГРАДА РАДОВИЋ
ОДБОР